

Sahahla Heydarli

<https://orcid.org/0009-0001-0302-9082>

Academic Advisor, Azerbaijan State University of Culture and Art Audiovisual Arts Faculty, Azerbaijan, rejissor_71@mail.ru

Atıf Künyesi | Citation Info

Heydarli, S. (2024). Modern Azerbaycan Tiyatrosunda Mehriban Alakbarzade. *Akademik Tarih ve Düşünce Dergisi*, 11 (6), 4580-4587.

Modern Azerbaycan Tiyatrosunda Mehriban Alakbarzade

Öz

Makalede, Azerbaycan tiyatrosunun bağımsızlık yıllarına denk gelen tiyatro yönetmeni Mehriban Alakbarzade'nin yaratıcılığı faaliyeti ana hatlarıyla araştırılmış, sahnelediği oyunlar hakkında önemli fikirler yansıtılmıştır. Ayrıca makalede, yönetmenin sahnelediği tiyatro oyunlarını inceleyen tiyatro eleştirmenlerinin görüşleri de yorumlanarak, Mehriban Alakbarzade'nin Azerbaycan tiyatrosundaki önemli rolü değerlendirilmektedir. Makalede Alakbarzade'nin "Katil" isimli tiyatrosu; "Ceza", "İskender'e yeni bir mektup...", "Kod Adı V. X. A", "İblis ve", "Yüzyıl Eşit Bir Gün" performansları yer almış ve tahlil edilmiştir. Mehriban Alakbarzade, renkli hayatı ve yaratıcılığıyla dikkatleri üzerine çekmeyi başaran isimlerden biridir. Modern Azerbaycan tiyatrosunun gelişmesinde Mehriban Alakbarzade'nin rolü büyüktür. Azerbaycan kültürüne yaptığı hizmetlerden dolayı ödüllere layık görülmüştür.

Anahtar kelimeler: Tiyatro, Yönetmen, Oyun, Modern, Azerbaycan, Sanatçı

Mehriban Alakbarzade in Modern Azerbaijan Theatre

Abstract

In the article, the creative activity of Mehriban Alakbarzade, the theatre director of Azerbaijani theatre in the years of independence, is investigated in the main lines and important ideas about the plays she staged are reflected. In addition, in the article, the opinions of theatre critics who examined

the plays staged by the director are interpreted and the important role of Mehriban Alakbarzade in Azerbaijani theatre is evaluated. In the article, Alakbarzade's theatre 'Killer'; 'Punishment', 'A new letter to Alexander...', 'Code Name V. X. A', 'Demon and', 'Century Equal One Day' performances were included and analysed. Mehriban Alakbarzade is one of the figures who managed to attract attention with her colourful life and creativity. Mehriban Alakbarzade played a great role in the development of modern Azerbaijani theatre. She was honoured with awards for her services to Azerbaijani culture.

Keywords: Theatre, Director, Play, Modern, Azerbaijan, Artist

Giriş

5 Ağustos 1965'te Gence şehrinde doğan Mehriban Zaur kızı Alakbarzade, 1983 yılında Mirzaga Aliyev'in adını taşıyan Azerbaycan Devlet Sanat Enstitüsü'nün yönetmenlik fakültesine girdi ve 1988 yılında bu uzmanlığını başarıyla tamamladı. Üniversiteden mezun olduktan sonra çeşitli tiyatrolarda yönetmen olarak çalışmaya devam eden Mehriban Alakbarzade, yönettiği tüm oyunlarda dekoru, tarzı ve yönetmen fikriyle seçilmiştir. Performansları her zaman büyük ilgiyle karşılanmış ve eleştirmenler arasında geniş tartışmalara konu olmuştur.

Mehriban Alakbarzade, yeniliği seven, sürekli kendi üzerinde çalışan sanatçı-yönetmenlerden biridir. Bağımsızlık döneminde çalışmaya başlayan yönetmen, sanatta her zaman avangard düşüncesiyle öne çıkmıştır. Hazırladığı oyunlarda kendine özgü kurgusu ve düzgünlüğü hissedilmekte, sahne çalışmaları başından sonuna kadar ilgiyle izlenmektedir.

Mehriban Alakbarzade'nin Lenkeran Devlet Dram Tiyatrosu'nda "Sensiz" (Şikali Gurbanov), "Yağmurdan Sonra" (Bakhtiyar Vahabzade), "Gömülmemiş Ölüler" (Jean Paul Sartre), "İnsan Sesi" (Jean Cocteau), "Esrarengiz" Akademik Ulusal Drama Tiyatrosu sahnesinde bir cinayetin üç versiyonu" (Rünoske Akutagawa), "Postanedeki Hayalet" (Elchin), "Felaket" (Huseyn Javid), "Trenin altına atılan kadın" (Afaq Mesud), "Emir Teymur" (Huseyn Javid), "Herostratus'u Unut" (Grigory Gorin), "İskender'e yeni bir mektup" (İlgar Fahmi), "Bir asra eşit bir gün" (Böl. Aytmatov), "İblis ve..." (H. Cavid), Azerbaycan Devlet Akademik Müzik Tiyatrosu'nda "Nuri-Dide Jeyhun" (Ali Amirli), "Gizemli Cinayet" (Rünoske Akutagawa) ve diğerleri Azerbaycan Devlet Genç Seyirci Tiyatrosu'nda oyunlara başarılı bir sahne yapısı kazandırmıştır. Mehriban Alakbarzade, 2001 yılında Elçi'nin oyunundan uyarlanan "Katil" adlı oyunla Azerbaycan tiyatrosunda konuşmasını yapmış, dönemin tanınmış yazar ve eleştirmenleri bu sahne çalışmasıyla ilgili çeşitli tartışmalı görüşler ortaya koymuşlardır.

2012 yılında yine Katil adlı oyunun yapımcılığını üstlenen Mehriban Alakbarzade, tiyatro seyircisinin büyük ilgisini çekerek bu oyuna damgasını vurmuştur.

"Katil" isimli oyunda Şukufa Yusufova (öğretmen) ve Sabir Memmedov (erkek) başrol oynamıştır. Oyunda hayatını pedagojik faaliyetlere adayan öğretmen yaşını geçmiş olmasına rağmen aile hayatına başlamamış ve küçük, müstakil bir evde yalnız yaşamaktadır. Yıllar sonra ders verdiği öğrencisiyle tanışan öğretmen, öğrencisiyle kişisel bir ilişki kurar. Öğrenci, öğretmenin saf duygularını kurnazca kullanırken, tüm samimiyetiyle öğretmen öğrencisine aşık olur. Öğrencisinin kendisiyle dalga geçtiğini duyan kimya öğretmeni, onu kendi elleriyle zehirleyerek öldürür. Mehriban Alakbarzade, Katil adlı oyunda aldatılan kadınların genelleştirilmiş bir prototipini oluşturarak onlara tanımadıkları insanlara güvenmemeleri mesajını vermekte ve haklarını her zaman ve her yerde korumalarını öğütlemektedir. Mehriban Alekberzade'nin "Kâtil" adlı oyunda attığı önemli adımlardan biri de samimi sahneyi cesurca kullanmasıydı. Eleştirilenleri ve tiyatro akademisyenlerini rahatsız eden ve oyun hakkında çeşitli tartışmalı görüşlerin oluşmasına neden olan da budur. Mehriban Alakbarzade, oyunun senaryosunda koyu tonları tercih etmekte ve bunu bir şekilde karakterlerin iç dünyasıyla özdeşleştirerek, seçtiği renklerle onların ruh hallerini ifade etmektedir. Bu bağlamda eserinde kendine özgü av düşüncesiyle öne çıkan Mehriban Alakbarzade'nin yönettiği her oyun, gerek üslup, gerek mekân, gerekse oyuncu seçimi açısından her zaman yeni ve özgündür. Sahnedeki bulguları, kullandığı detaylar, senaryodaki renk tonları, sahnedeki uyum kısacası tüm unsurlar yönetmenin zengin hayal gücüne işaret etmektedir.

Mehriban Alakbarzade'nin hazırladığı bir sonraki oyun ise "Ceza" olup; T. Valiyeva'nın Genç Seyirci Tiyatrosu'ndaki oyunundan yola çıkarak hazırladığı oyun olup; psikolojik sahnelerde tüm olaylar bir kadının başına gelenleri seyirciye anlatmasıyla başlamaktadır. Kamala Muzaffar'ın canlandırdığı kadın, hayatını kaybeden bir kumarbazı anımsatmaktadır. Başına gelen olayların sebebini arayan, kendine sorular soran, cevapsız sorular karşısında çaresiz ve depresif görünen bir kadının hayatı ortaya konulmaktadır. Olaylar sırasında kadın, çocukluğundan evlendiği güne kadar geçirdiği anları hayalinde birer birer yaşamaktadır. Oyunda kadın çaresizliğini sebepleriyle seyircilerine sunmakta ve onları düşünceye sevk etmektedir.

Mehriban Alakbarzade, siyah giysi yardımıyla bir kadının iç dünyasını ve dış görünüşünü de göstermektedir. Yönetmen sahnede de koyu ve siyah detayları tercih ederek sunum yapmaktadır. Seçtiği müzikle kadının hayatını ve acılarını keskinleştiren yazar; oyuncunun sahnedeki hızı, dinamik hareketleri, her şeyi hızlı ve zamanında yapması, düşüncelerini sinir gözyaşlarıyla ifade etmesi, sahneden sarkan zincire sarılıp isyankar bir şekilde bağırması gibi performanslarla oyununa kalite katmıştır. Bu bağlamda Mehriban Alakbarzade, "Ceza"

oyununda kadınların çaresizliğini, haklarının çiğnenmesinin sonuçlarını ve ebeveynleri mutsuz olan çocukları konu alan genelleştirilmiş bir prototip ortaya koymaktadır.

Mehriban Alakbarzade, oyun seçiminde karmaşık yönetmenlerden biri olarak kabul edilmektedir. Eserde konunun insaniliğini ve asilliğini tercih eden sanatçılardan biri olarak ön palan çıkan Alakbarzade, ele aldığı oyuna mutlaka küresel meseleler yansıtılmakta ve olayların gelişim çizgisini de önemli konulara dayandırmaktadır. Mehriban Alakbarzade'nin yönetmenliği ayrıca estetik güzelliği ve çok yönlülüğüyle de ön plana çıkmaktadır. Bu yönüyle tiyatroya gelen her izleyici kendi eserini diğerlerinden kesinlikle ayırt edebilmektedir. Mehriban Alakbarzade klasik ve modern, yerli ve yabancı drama örneklerine cesurca değinmekte ve her birinden çağın gereklerine uygun bir sahne çalışması yaratmaktadır. Akademik Ulusal Drama Tiyatrosu'nda sahneye koyduğu "İskendera'ya Yeni Bir İsim..." adlı oyunu her zaman olduğu gibi büyük ilgi ve beğeniyle karşılandı.

"İskender'e yeni bir mektup..." İlgar Fahmin'in "Nizami Gencevi Yılı" şiirinden yola çıkılarak hazırlandı. "İskender'e yeni bir mektup..." İskendername şiirinin hayali devamıdır. Oyunda Nureddin Mehdikhanlı (Hürmüz), Şovgi Hüseyinov (Hizir), Kamala Muzaffar (eski Rovşanak), İlgar Cihangir (İskenderus), Ziya Ağa (İskender), Farida Şahbazova (genç Rovşanak), Elçin Efendi (Antigon) ve diğerleri sahne aldı.

İlgiyle izlenen oyunda tüm olaylar İskender'in etrafında dönüyor. Nizami Gencevi'nin aynı adlı şiirinden yola çıkılarak hazırlanan "İskender'e Yeni Mektup..." adlı oyunun sahnelenmesindeki temel amaç, Nizami Gencevi'nin ruhunu ve felsefesini modern düşünce düzeyinde yeniden canlandırmaktır. Nizami Gencevi'nin "İskendername" adlı şiirinde Zülkarneyn hayat suyunu içmişse, oyunda bunun tersi olur ve İskender'in o suyu içmesi mukadderdir. Bundan sonra İskender daha da kana susamış, zalim, acımasız, baskıcı bir hale gelir ve işlediği suçları görmezden gelir.

İskender (Ziya Ağa) gençliğinden beri zalim, hain, kana susamış, zalim bir insan olarak tanınmıştır. Halka ve aynı zamanda ailesine baskı yapıyor, ne pahasına olursa olsun istediğini yapıyor, kimsenin fikrini dikkate almıyor. İskender, yoldaşı Rovşan'ı ne kadar sevse de onu esirgemediği ölümsüzlük suyunu içer, bundan esinlenerek, yaptıklarını sınırlamadan, daha da ahlaksızlaşır ve bir kötü adama dönüşür. İskender'in yaptığı, insanları, hatta kendi ailesini ve çocuklarını bile günaha sürükledi. Herkes bunu ortadan kaldırmanın yollarını arıyor. Ancak buna rağmen bununla ancak Hürmüz (Nurettin Mehdikhanlı) baş edebilir. İskender yaptığı şeyden memnun değildir. Tam tersine insanların kanında boğulur ve acı çeker. Yaptığı kötülüklerin acı sonuçları onu her yerde rahatsız ediyor. Deli gibi sahnede şunu bunu yapıyor.

Onların istediklerini yaparsa huzur bulacağını düşünüyor. Ama her şey daha da kötüye gidiyor, dökülen kan, tüm manevi güçler İskender'e eziyet ediyor. Bunun sonucunda İskender açtığı kan gölünde boğularak hayatını kaybetti.

Mehriban Alakbarzade, "İskender'e Yeni Bir İsim..." adlı oyunda, iyi düşünülmüş bir yönetmen icadıyla ve gizemli bir üslupla, zalim, kana susamış, zalim yargıçların eşsiz bir prototipini seyirciye sunuyor. İskender sadece kendi zamanının değil, günümüzün de baskıcı hakimlerinin vazgeçilmez imajıdır. Sahnede yaşanan tüm olaylar, zalim yargıçların yaptığı kötülükler, adaletin ayaklar altına alınması, yoksullara yapılan zulmler, bir liderin kendi istek ve arzuları uğruna feda edilmesi, kısacası sahnede yaşanan tüm olaylar.

Mehriban Alakbarzade yeni oyununda yine koyu tonlara önem vermiş, sahnede küçük taş parçaları ve göl, doğal su kullanmıştır. Gölün suyu İskender'in döktüğü kanın anısına kırmızıya boyanıyor. Sahnenin kenarlarına saçılan taş parçaları İskender'in işlediği günahlardır. O günahlar taş gibi üst üste yığılmış, bütün çevreyi kaplamıştı. İskender, toplumda yolsuzluklara yol açan, kan döken, kötülükleriyle dillere destan olmuş bir hakimdir. Güçlerini kötü yönde kullanarak önce döktüğü kanın tadını çıkarır, sonra bu zevk büyük bir acıya dönüşür, her yerde peşini bırakmaz ve onu yalnız bırakmaz. Ziya Ağa bu sahnelerde aklını kaybetmiş akıl hastası bir insanı anımsatıyor. Sahnede deli gibi dönüyor, etrafındaki herkesten şüphe ediyor, aklını kaybettiğini düşünüyor ama gerçekte akli dengesi pek sağlıklı değil. Kararsızdır, ne yapacağını, kime güveneceğini bilemez, durumdan çıkış yolu arasa da örümcek gibi ağına takılıp kalır, her masum adımla bütün yolları daha da kapatır, o alır.

Mehriban Alakbarzade, İskender'in ve diğer karakterlerin ruhsal durumlarını, içinde buldukları üzücü durumu sadece performansları, kostümleri ve senaryolarıyla değil, aynı zamanda görünüşleri ve dokularıyla da izleyiciye aktarıyor. Sahneye çıkardığı oyuncular, eski kalıpları tamamen yıkıp yeni rolleri sahnede o kadar zarif, estetik ve güzel canlandırıyorlar ki, onları tanımak mümkün değil. "İskender'e yeni bir mektup..." oyunu, müziği, sanatçının çalışması, senaryosu, oyunculuğu, yönetmenin hayal gücü ve kurgusuyla Azerbaycan tiyatrosunda yeniden adından söz ettirmeyi başarıyor. Mehriban Alakbarzade sahnede sınır tanımıyor. Kendine özgü yönetmen çizgisi ve üslubuyla her zaman liderliği sürdürüyor. Hem klasik hem de modern eserlere avangard yaklaşımıyla öne çıkan tiyatro yönetmeni, hem yaratıcılığıyla hem de yaşamıyla tüm Azerbaycanlıların büyük sevgisini kazanan, klasik edebiyatın önde gelen temsilcisi Nesimi'nin mirasına cesurca sesleniyor ve sahneye koyuyor. Yug Devlet Tiyatrosu'nda "Ben...Ben" oyunu ise ünlü şair Nesimi'nin 650 kuruluş yıldönümüne ithaf edilmiştir. "Ben...Ben" oyunu, İlgar Fahmin'in oyunundan yola çıkılarak hazırlanmıştır

(bkz. Nizamigizi, 2020). Memmedsafı Gasimov (Şeht Azam Şemseddin Bağdadi), Gasim Nagy (Hurufi ilahi şiiri), Abdulgani Aliyev (Hurufi ilim-ilahi), Vugar Hajiyev (Hurufi aşk-ilahi), Elgun Hamidov (Hurufi ilahi yazısı), Amid Gasimov (Hurufi aziz-ilahi), Ziya Ağa (Seyid Ali Şamlı) ve diğerkleri sahne alıyor. Mistik-psikolojik performansta "Ben...Ben", mektupçuluk, insanın Tanrı'ya karşı tutumu farklı bir açıdan izleyiciye sunuluyor. Nesimi'nin hayatına adanan performansta, insan unsuru ana kriter olarak ön plana çıkarılarak, onun korkusu, sevgisi, duygu ve düşünceleri yeni bir bakış açısıyla izleyiciye sunuldu. Gösteri sırasında oyuncular hızlı hareket ediyor, konuşurken sanki bir yerlerde aceleleri varmış gibi sık sık konuşuyorlar. Karakterler sahnede çılgınlar gibi koşturuyor, dürüst olmayan kararlarından çekiniyor ve utanmıyor, Nesimi'nin ölümüne küller içinde birlikte imza atıyorlar. Mehriban Alekberzade'nin "Ben...Ben" oyunu hakkında Hamida Nizamigizi haklı olarak "Bir sufünün, dervişin mirası, hayatı bir yana, Nesimi'nin mirasına yönelik en mükemmel, en basit ve en didaktik oyundur. En azından yazar ve yönetmen bize efsanevi Nesimi'yi değil, gerçek bir karakteri, protestocu bir insanı sunmaktadır. Bu kısa girişin ardından seyirci, hurufilik akımından kâmil insan olma çağrısına kadar kırka yakın kapıdan geçirilmektedir" (Nizamigizi 2020). Nesimi'nin gazelleri ve yaratıcılığı insan-Allah ilişkilerinin tezahürü yönünde gelişmiştir. Eserlerinde daima insanın ilahi aşk uğruna yaptığı fedakarlıklardan söz etmiş ve Allah'ın insanın bütün bedeninde tecelli ettiğini vurgulamıştır. Mehriban Alekberzade "Ben...Ben" adlı oyunda Nesimi'nin mirasını, felsefesini ve Hurufiliğin temel ilkelerini ortaya koymaya çalışmaktadır. Oyunda mükemmel bir insan seviyesine yükselmeye çalışan Nesimi'nin başından geçen olaylar sergilenmiş, sonunda zalim hakimler onu yok etmek, yok etmek istemişler ama ne yaparlarsa yapsınlar başaramamışlardır. "Ben...Ben" oyunundaki müzikal çözüm, sanatçının çalışması ve senaryosu ayrı bir alkışı hak etmektedir. Oyuncuların sahnede dinamik oyunlarını, ışıkların altında karakterlerin yüz hatlarının tüm detaylarıyla ortaya çıkmasını, duygu ve düşüncelerini müzik yardımıyla seyirciye aktarmasını izlemek ilgi çekici olmaktadır. Mehriban Alakbarzade'nin hazırladığı "Kod Adı V. X. A" (Kod Adı V. X. A. 2024) ve "Yüzyıl Eşit Bir Gün" oyunları ile da tiyatro seyircisini adeta sarsmış ve uyuyan ruhları uyandırmıştır.

Sonuç

Ünlü tiyatrocı 2003 yılında Nahçıvan Özerk Cumhuriyeti'nin Onur Sanatçısı fahri unvanına layık görüldü. 25 Haziran 2013 tarihinde Azerbaycan Cumhuriyeti Emektar Sanatçısı onursal unvanına layık görüldü. 30 Nisan 2014, 6 Mayıs 2015, 6 Mayıs 2016, 1 Mayıs 2017, 9 Mayıs 2018, 10 Mayıs 2019, 7 Mayıs 2020, 7 Mayıs 2021, 10 Mayıs 2022 tarihlerinde

Cumhurbaşkanlığı Ödülü'ne layık görüldü. 6 Mayıs 2023 ve 9 Mayıs 2024 yılında "Haydar Aliyev'in 100. Doğum Yılı (1923–2023)" jübile madalyasına layık görüldü. 27 Mayıs 2024 tarihinde Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev'in kararnamesiyle tiyatro yönetmenliği alanındaki çalışmalarından dolayı Azerbaycan Cumhuriyeti Devlet Ödülü'ne layık görüldü (Sərəncam, 27.05.2024). Bağımsız Devletler Topluluğu Parlamentolar arası Meclisi (BDTPA) Cengiz Aytmatov Ödülü'ne layık görüldü (Sərəncam, 2018-04-07, Sərəncam, 2018-12-27; Sərəncam, 2017-07-23; President.az, 01.05.2017; Sərəncam, 09.05.2018; Sərəncam, 10.05.2019; Sərəncam, 07.05.2020; Sərəncam, 07.05.2021; Sərəncam, 10.05.2022; Sərəncam, 06.05.2023; Sərəncam, 09.05.2024; AzərTAc, 2024). Mehriban Alakbarzade, renkli hayatı ve yaratıcılığıyla dikkatleri üzerine çekmeyi başaran isimlerden biridir. Modern Azerbaycan tiyatrosunun gelişmesinde Mehriban Alakbarzade'nin rolü büyükdür. Azerbaycan kültürüne yaptığı hizmetlerden dolayı ödüllere layık görülmüşdür.

Kaynaklar

İncəsənət xadimlərinə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin mükafatlarının verilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı, 2018-04-07.

İncəsənət xadimlərinə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin mükafatlarının verilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı. 2018-12-27.

İncəsənət xadimlərinə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin mükafatlarının verilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı. 2017-07-23.

Kod Adı V. X. A. 2024. <https://iticket.az/events/theatre/kod-adi-vxa/138285>

Nizamiqizi, H. (10. Ocak 2020). Ben...ben demeyi hak eden bir oyun. *Kültür gazetesi*.

Nizamigizi, H. (10 Ocak 2020). Ben... ben olarak anılmayı hak eden bir oyunum. *Kültür gazetesi*.

President.Az. İncəsənət xadimlərinə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin mükafatlarının verilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı" (az.). President.az. 01.05.2017.

President.Az. İncəsənət xadimlərinə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin mükafatlarının verilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı" (az.). President.az. 09.05.2018.

President.Az. İncəsənət xadimlərinə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin mükafatlarının verilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı" (az.). President.az. 10.05.2019.

President.Az. İncəsənət xadimlərinə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin mükafatlarının verilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı" (az.). President.az. 07.05.2020.

President.Az. İncəsənət xadimlərinə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin mükafatlarının verilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı" (az.). President.az. 07.05.2021.

President.Az. İncəsənət xadimlərinə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin mükafatlarının verilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı" (az.). President.az. 10.05.2022.

President.Az. İncəsənət xadimlərinə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin mükafatlarının verilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı" (az.). President.az. 06.05.2023.

President.Az. İncəsənət xadimlərinə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin mükafatlarının verilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı" (az.). President.az. 09.05.2024.

Sərəncam, Prezidentdən Mehriban Ələkbərzadə ilə bağlı -
Sərəncam <https://qafqazinfo.az/news/detail/prezidentden-mehriban-elekberzade-ile-bagli->
27.05.2024.

Yubileynaya medal' 100-letiyе Geydara Aliyeva (1923–2023) vruchena deyatelyam kul'tury i iskusstva. 07.05.2024. AzərTAc.